

Званично саопштење ЈП „Пушеви Србије”

страница 3

НАДВОЖЊАК ЈЕ БЕЗБЕДАН ЗА САОБРАЋАЈ

Све што треба да знате о
бесплатној правној помоћи
страница 2

Завршен позоришни фестивал
Најбоља представа „Читач”
страница 3

Разговор са директором Дома здравља
Осмех и лепа реч лече све бољке
страница 4

Пољопривреда
Микроклиматски
услови у објектима
за држање говеда
страница 5

Кажем ја себи...
Свадба на ЕУ начин
страница 6

Традиционална сортиа пред несћајањем збој
климатских промена и болести
Шта би Србија без шљиве?
страница 9

Општинска фудбалска лига
Рабровац јесењи првак

Рукомет

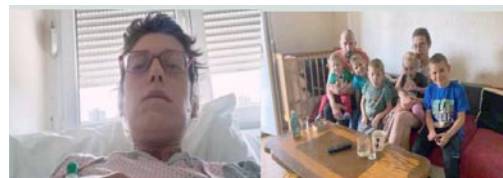
Пораз од Црвене звезде 2

Кошарка

Младеновац - Житко баскет 69:79

странице 7 и 8

Планинарски клуб ГРЕБЕН у суботу, 1. децембра
са почетком у 10 сати организује акцију
Хуманитарно планинарење за Кристину
Кристина Матовић (31) мајка петоро деце из Кусатка
код Младеновца, оболела је од канцера који је
метастазирао и хитно јој је потребна помоћ. Новац
можете уплатити и без учешћа у планинарењу.

Прималац: Кристина Матовић
Текући рачун: 200-108677422-82
Сврха уплате: Донација за Кристину
Кристину можете да контактирате на телефон:
061/233-64-28

Све што треба да знате о бесплатној правној помоћи (2)

(наставак из прошлог броја)

Доказивање испуњености услова за бесплатну правну помоћ. Имовински услов:

Уколико сте корисник новчане социјалне помоћи или права на дечији додатак потребно је да наведете број решења Центра за социјални рад којим вам се додељује социјална помоћ или број решења органа управе којом се додељује право на дечији додатак. Уз бројеве решења, потребно је да приложите копије ових докумената.

Уколико нисте корисник новчане социјалне помоћи или дечијег додатка, али испуњавате услове да будете, а нисте користили ово право, или ако сматрате да би плаћањем правне помоћи запали у тешку финансијску ситуацију због које бисте могли да постанете корисник новчане социјалне помоћи или дечијег додатка, потребно је да поднесете друге доказе о вашем имовинском стању. Ови докази обухватају:

Податке о вашим приходима – уколико их има. Уколико немате приходе, можете поднети потврду од Националне службе за запошљавање да сте пријављени као незапослени или једноставно изјаву да нисте запослени;

Податке о члановима породице које сте дужни да издржавате – ово се односи на чланове породице који живе у породичном домаћинству, као и на чланове породице који не живе у породичном домаћинству, али постоји утврђена обавеза издржавања. На пример, уколико вам је пресудом одређено издржавање детета које живи са другим родитељем, поднесите копију пресуде којом се одређује обавеза издржавања. Доказ, такође, може бити и извод из матичне књиге рођених за дете које живи са вама у домаћинству, изводи из матичне књиге венчаних и рођених за друге чланове домаћинства;

Податке о непокретној имовини – уколико лице које тражи бесплатну правну помоћ или члан породичног домаћинства поседују некретнину;

Податке о возилима – уколико поседујете возило које се региструје;

Податке о осталој имовини – осталу имовину чине хартије од вредности – акције, удели у привредним друштвима који су уписани као оснивачки капитал или новац у банци.

Уколико не испуњавате имовински услов, али припадате некој посебно заштићеној друштвеној групи која остварује право на бесплатну правну помоћ без обзира на имовинско стање, поднесите доказ о испуњености неког посебног услова, уколико он постоји.

Ако захтев подноси дете или родитељ или старатељ детета за дете, онда се подноси доказ о томе да је покренут неки поступак који се односи на дете, као и доказ везе подносиоца захтева и детета. Ово може бити извод из матичне књиге рођених, ако родитељ подноси захтев за дете. Ако захтев подноси старатељ, уз захтев се подноси решење Центра за социјални рад којим се одређује старатељство. На пример: ако мајка жели да оствари право детета на издржававање од оца, она подноси као доказ извод из матичне књиге рођених за дете и пресуду о разводу брака којом је утврђена обавеза издржавања детета, копију тужбе којом се тражи издржававање детета, решење суда којим је одређена привремена мера или било који други доказ који поседује. У овом поступку захтев подноси мајка у име детета; Ако захтев подноси лице према коме се извршава мера безбедности оба-

везног психијатријског лечења или чувања у здравственој установи или мера обавезног психијатријског лечења, довољно је да достави копију решења којим се одређује мера;

Ако захтев подноси лице према коме се води поступак потпуног или делимичног лишења пословне способности, потребно је да достави доказ да је поступак започет, што ће најчешће бити предлог за лишење пословне способности;

Лице које остварује правну заштиту од насиља у породици подноси, уколико постоји документација, решење о одређивању мере безбедности, копију кривичне пријаве, изјаву дату у полицији или било који други доказ. Уколико не поседује доказ или поступак још увек није покренут, довољно је да у опису проблема наведе да тражи заштиту од насиља у породици, у чему се огледа насиље и ко је извршилац насиља;

Ако захтев подноси лице које остварује правну заштиту од тортуре, нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања или трговине људима потребно је да уколико поседује поднесе било који доказ (кривичну пријаву, притужбу управнику завода, изјаву дату у полицији или неком другом државном органу). Уколико не поседује доказ или поступак још увек није покренут, довољно је да у опису проблема наведе због чега тражи заштиту;

Уколико захтев тражи лице које тражи азил у Републици Србији довољно је да достави копију документа којом је изразило намеру да тражи азил у Републици Србији;

Избеглица, лице под супсидијарном заштитом или интерно расељено лице доставља доказ о свом статусу – одговарајућу потврду од Комесаријата за избеглице, избегличку личну карту или неки други документ којим се доказује статус лица;

Особа са инвалидитетом подноси документ којим се утврђује инвалидитет и степен ивалидности. Ово ће најчешће бити решење о утврђивању инвалидности;

Дете које је заштићено услугом смештаја у систему социјалне заштите односно родитељ или старатељ тог детета, подноси доказ да је дете заштићено услугом смештаја, што ће најчешће бити решење Центра за социјални рад;

Одрасло или старо лице које је без сопственог пристанка смештено у установу социјалне заштите, доставља копију решења о смештају у установу социјалне заштите;

Лице које остварује право на утврђивање времена и места рођења доставља, уколико поседује, предлог за покретање поступка којим се утврђује време и место рођења. Уколико не поседује доказе или поступак још увек није покренут, потребно је у опису проблема да наведе да захтева бесплатну правну помоћ да би остварило право на одређивање времена и места рођења и да би извршило свој упис у матичну књигу рођених;

Лице које је погођено поступком принудног исељења и пресељења подноси било који доказ да је покренут поступак исељења или пресељења – опомену за исељење, решење града или органа управе, тужбу за исељење или слично.

НАПОМЕНА: Уколико спадаете у посебну групу лица која остварује право на бесплатну правну помоћ без обзира на имовинско стање (тачке од 1 до 12), није потребно да поднесете доказе о вашим примањима.

Докази су наведени као пример. Орган управе, такође, може и сам извршити увид у евиденције које су му доступне, па можда неће бити потребно да поднесете све од наведене документације. Можда ће вам лице које одлучује о захтевима тражити да поднесете још нешто од доказа што није наведено на овом месту. Да бисте били сигурни шта све може бити доказ у поступку и шта вам је потребно, најбоље би било да се обратите Служби правне помоћи органа управе коме поднесете захтев за бесплатну правну помоћ и да питате шта вам је све потребно од документације.

(наставак у следећем броју)

Званично саопштење ЈП „Путеви Србије“

Носивост надвожњака ни на који начин није угрожена и у потпуности је безбедан за саобраћај

У уторак је у нашу редакцију стигло саопштење ЈП „Путеви Србије“ које вам ради тачног и истинитог информисања јавности у целости преносимо.

- Данас су почели радови на уградњи асфалтних дилатација на мосту преко железничке пруге у Младеновцу, како би се санирала оштећења асфалта на коловозу и пешачкој стази. **Мост преко железничке пруге у Младеновцу на државном путу 2 А реда број 147 није напукао и носивост моста ни на који начин није угрожена и у потпуности је безбедан за саобраћај.**

Подсетимо, након што је Надзорни орган ЈП „Путеви Србије“ у петак обишао мост и констатовао је да је у питању оштећење у зони зазора између две дилатационе целине и да се простире од асфалта до стуба и нису тачни наводи појединих медијима да је - „...напукао надвожњак преко железничке пруге у Младеновцу...“ и поставља се питање колико је безбедан за саобраћај. Надзорни орган ЈП „Путеви Србије“ констатовао је да имајући у виду скорашњу рехабилитацију моста, ради се о дилатацији која је показала своја померања на асфалту и пешачкој стази, а не о напукнућу моста и да ће по завршетку радова на асфалтирању дилатације, извршити и додатни преглед моста у четвртак и петак 21. и 22. новембра па се моле возачи за мало стрпљења уколико дође до краћих застоја у саобраћају.

Из „Путева Србије“ додају да ће и даље редовно информисати јавност о стању путне инфраструктуре у Србије и све уочене недостатке одмах отклањати. Подсећамо возаче да поштују саобраћајну сигнализацију и да преко моста могу саобраћати путничка возила и аутобуси, а да је саобраћај теретних камиона строго забрањен. Од коловоза је, ради безбедног кретања грађана, бреницима обезбеђена пешачка стаза са обе стране коловозне траке.

М. Г.

Одржана смотре стваралаштва слепих и слабовидих особа

Младеновац је био домаћин смотре стваралаштва слепих и слабовидих уметника Србије коју је организовао Савез слепих Србије у сарадњи са Међуопштинском организацијом слепих Младеновац, уз подршку Министарства културе и Градске општине. На манифестацији су представљене креативне способности и вештине слепих и слабовидих особа из целе Србије, њихови уметнички, занатски и ручни радови, као и њихови музичко-поетски таленти у ревијалном делу програма. У такмичарском делу смотре, учествовали су представници 10 организација чланица Савеза слепих Србије и ученици школе за ученике оштећеног вида „Вељко Рамадановић“ из Земунa.

Поздравивши присутне на свечаном отварању смотре, председник Савеза слепих Србије Милан Стошић је истакао да овакве и сличне активности имају за циљ да афирмишу стваралаштво слепих и слабовидих особа.

Заменица председника Градске општине Младеновац, Сузана Васић, пожелела је такмичарима много успеха и изразила задовољство што је једна овако важна манифестација одржана баш у Младеновцу.

Стручни жири у саставу: Јелена Иванчевић, Светлана Вукадиновић и Радиша Маринковић, једногласно је одлучио да је у Категорији Б1 треће место заузела Недељка Ложајић из Београда, друго место припало је Мари Хорњак из Куле, а прво место освојио је Тихомир Петровић из Кучева. У категорији Б2, треће место освојила је Јасмина Панћић из Младеновца, друга је била Жаклина Ранђеловић из Лесковца, а прво место освојила је Оливера Шука из Панчева. Организатор је захваљујући подршци донатора за најбоље учеснике смотре обезбедио и робне награде, а жири је истакао да су на овој манифестацији сви победници, јер су сви радови завређују пажњу.

Завишен позоришни фестивал „Театар у једном дејству“ Представа „Читач“ победник фестивала

У реновираном младеновачком Центру за културу и туризам је, после шест такмичарских вечери, спуштена завеса на овогодишњи позоришни фестивал „Театар у једном дејству“. Да се младеновачка публика зажелала културних догађаја у овом простору, односно позоришних представа, говори податак да је позоришни и пропратни програм испратило више од три хиљаде посетилаца.

Овогодишњи жири у саставу: Марија Миљевић Рајшић, Катарина Радивојевић, Михајло Несторовић као и жири публице, једногласном одлуком награду за најбољу представу доделио је представи „Читач“ Београдског драмског позоришта у режији Бориса Љешевића. Саопштење стручног жирија прочитала је Катарина Радивојевић, а награду добитнику је уручила Марија Миљевић Рајшић. Саопштење жирија публице прочитала је Јелена Скробић и уручила повељу добитнику. Пријатељи фестивала, компанија „Браћа Мирчић“ су као и сваке године, спремили поклоне за чланове стручног жирија. Програм је водила глумица Ирина Вукотић, док је члан Народног позоришта у Београду, Бранислав Бане Видаковић, затворио овогодишњи позоришни фестивал „Театар у једном дејству“.

Подсетимо, овогодишњи избор селектора фестивала Жељка Хубача чиниле су представе: „Читач“ – Београдско драмско позориште; „Радован Трећи“ – Народно позориште Сомбор и Град театра Будва; „Академија смеха“ – Атеље 212 и „Удовица живог човека“ – Звездара театар.

М. Г.

Разговор са др Вишомиром Исајловићем, директором Дома здравља

Осмех и лепа реч лече све бољке

Дому здравља у Младеновцу грађани верују и одају признање за ангажовање у лечењу и превенцији болести на територији наше општине. Велики одјек у јавности имају превентивни прегледи који се месецима уназад одржавају недељом где нема заказивања, чекања а није вам потребна ни здравствена књижица. О раду Дома здравља и плановима за наредни период разговарали смо са директором ове установе др Витомиром Исајловићем.

Дом здравља данас?

- Дом здравља запошљава 264 радника здравствене струке и поред централне зграде имамо и 13 сеоских амбуланти. У време ковида неколико амбуланти није радило, али успели смо да их активирамо и зависно од броја становника оне раде један до два пута недељно али запошљавањем нових лекара тај број ће се повећати. Веће здравствене амбуланте имају лекара који ради сваки дан.

Како је организована ДЗ?

- Имамо све службе које су потребне за здравље наших грађана почев од опште медицине, хитне службе, педијатрије, гинекологије, лабораторије, ренген и специјалистичких служби. ДЗ има интернисту, два психијатра, два ОРЛ специјалисте, офталмолога, два социјална радника, два логопеда... тако да имамо сав кадар неопходан за функционисање ДЗ.

Годинама у назад лекари нису добијали специјализације шта се одразило на квалитет услуге?

- У праву сте. Тренутно имамо 16 колега на специјализацији од тога троје на гинекологији, шесторо на општој медицини, троје на педијатрији, радиологији, интерној медицини, ОРЛ и стоматологији. Проблем је законска обавеза да све колеге које су на специјализацији морају свакодневно да раде у амбулантама, али заједничким напорима и тај проблем решавамо.

Шта је са лекарима зајосленим на одређено време?

- Имали смо пет радника који су били у радном односу али њихов рад није био уговорен са РФЗО и морали смо сваког месеца да издвајамо сопствена средства за њихове плате. Сада је и то решено. Нама средства доносе стоматологија и медицина рада и од тога новца купили смо 40 клима уређаја, обновили компјутерску опрему, купили униформе за хитну службу и кућно лечење...

Годинама уназад имали сте проблеме са грејањем.

- Прошле године смо успели да урадимо комплетну подстилицу за грејање која је коштала преко пет милиона динара и ту је велики допринос дала општина Младеновац и ЈП „Топлане“ Београд, а део средстава је обезбедио ДЗ.

У овој години сте реконструисали амбуланте у Јајинцу, Рабровцу и Ковачевцу.

- Тачно, ове три амбуланте комплетно су реконструисане од темеља до крова а у току је и обнова амбуланта у Кораћици, а делимично је реконструисан објекат у Пружатовцу. Амбуланте у Влашком Пољу и Великој Иванчи су у добром стању и остаје нам главни циљ да урадимо амбуланте у Дубони, Шепшину и Сенаји у које није улагано од када су направљене.

Поједини пацијенти кажу да ДЗ има застарелу опрему и њој мало више љубазности не би шкодило.

- Што се тиче опреме прочитао сам коментаре на друштвеним мрежама да имамо застарелу опрему (ултразвук за бебе) из прошлог века. Одговорно тврдим да је ултразвук у педијатрији набављен 2016. а у гинекологији 2019. године. Када сам постао директор ДЗ први састанак са свим службама, лекарима и сестрама био је захтев да љубазност буде на првом месту. Код нас долазе болесни људи и деца, зато лепа реч некада много више учини него сви прописани лекови јер ми смо овде због пацијентата а не пацијенти због нас. Има, на жалост,

појединих случајева где запослени у ДЗ прелазе границу пристојног понашања и то санкционишемо казнама. Нико нас не пријављује због стручних грешака да је неко од лекара погрешио у лечењу међутим, нељубазност и груб наступ према пацијентима оставља ружну слику која и те како наноси штету угледу ДЗ.

Бољка је заказивање преледа и прописивање лекова „хроничарима“ телефоном. Многи кажу да телефон централе и појединих служби данима не може да се добије.

- Мислим да грађани мало претерују али ако сматрају да особље намерно не диже слушалицу или прекида успостављену везу, молим пацијенте да ми се лично обрате или нека напишу пријаву. Све ћемо испитати.

Како видиш Дом здравља сутра?

- Дом здравља сутра видим као модерну здравствену установу са подмлађеним, стручним кадром у служби грађана. ДЗ који ће организовати све више превентивних прегледа а почели смо са рендгенским прегледима свих пушача старијих од 50 година јер смо по броју карцинома грла и плућа у самом врху Европе. Циљ ми је да се што више бавимо превентивом а мање куративом. Желимо да „здрави“ пацијенти дођу код лекара јер свака болест па и карцином је излечив ако се открије на време. Жеља ми је да хитну службу боље опремимо возилима. Тренутно имамо шест санитарских возила која нису толико стара, али прешла су 300 и више хиљада километара. Истичем да ми „покривамо“ град Младеновац, сва околна села, домове за стара лица и болницу. У Младеновцу је у последње време све више саобраћајних несрећа и боесника који захтевају хитну интервенцију, инфаркт, мождани удар и неопходан је хитан транспорт за Београд у Клинички центар. Имамо уверавања да ће ускоро ДЗ добити још два санитарска возила. Зато у Хитној служби ради 12 лекара, 15 техничара и 15 возача, што значи да у сваком тренутку имамо две екипе за интервенције, каже др Витомир Исајловић, директор Дома здравља у Младеновцу. Млади лекари ускоро се враћају са специјализације, обнавља се опрема и стижу нови савремени уређаји за дијагностику, а за крај поновио бих речи др Исајловића „Осмех и лепа реч лече све бољке“.

Ж. Мушавцић

Урадите ово и цеви се неће ледити зими

Један од највећих проблема зими за оне који имају кућу је проналазак решења за залеђене цеви, јер смрзнуте цеви су већи проблем оних који имају кућу, а не оних који живе у становима. Наши суграђани који имају викендице или куће у којима не бораве током зимских месеци требало би да испразне своје водоводне инсталације и на тај начин се обезбеде од евентуалне штете. Почели су јутарњи мразеви, за сада -2, 3 степена Целзијуса, али вишедневне ниске температуре могу да направе штету у купатилу или кухињи смрзавањем воде у инсталацијама. Да би се сачували водомери и током зимског периода и неометано мерили потрошњу воде потребно их је адекватно заштитити. Шахта за водомер требало би да је обезбеђена одговарајућим поклопцем и потпуно исушена, у случају да се у њи-

ма сакупљала вода. Одржавање шахтова у којима се налазе водомери у надлежности је власника куће. Дворишне водоводне инсталације које воде до чесама, гаража, шупа и издвојених објеката, који се не греју, требало би благовремено обезбедити, на тај начин што ћете у оквиру кућних инсталација затворити вентил који је намењен за овај део мреже.

Вода из водоводних цеви се испушта на испусној славини која се налази на најнижем делу система и најчешће се налази у подрумским просторијама. Ако потрошач на време „конзервира“ места за точење, односно мрежу испразни, неће имати проблема са пуцањем инсталација. На пролеће отварањем вентила инсталације се пуне водом, а чесме су аутоматски спремне за коришћење.

Слободан Илић, мајстор

Савези пољопривредницима

Микроклиматски услови у објектима за држање говеда

Производња заснована на узгоју говеда и здравствено стање узгојних грла у многоме зависи од микроклиматских услова у објектима за држање. Најзначајнији чиниоци су: температура, садржај влаге у ваздуху, брзина кретања ваздуха и заступљеност штетних гасова у објекту. Имајући у виду да су говеда као врста формирана у периоду задњег леденог доба, то указује на разлог њихове знатно боље прилагођености на услове ниске температуре спољашње средине и хладног времена него на високе летње температуре и спарно време. Уопште узевши, говеда су способна да поднесу велики распон температуре, а да при томе не мењају своју телесну температуру. Оптимална температура је у интервалу од 10 до 20°C. На температури између -4°C и +10°C говеда се лако прилагоде уколико имају могућност кретања уз одговарајућу исхрану. С друге стране, адаптација на високу температуру је тежа, нарочито у условима повишене влажности ваздуха. Музним кравима највише одговара температура у интервалу од 10 до 15°C, док такозвана зона термичке комфорности (угодности) износи од 5 до 21°C. Тела до 6 месеци старости најбоље се прилагођавају на температуру која је у распону од 15 до 21°C.

Са порастом температуре спољне средине убрзава се дисање, што представља и основни механизам за одавање вишка топлоте из тела, чиме се регулише телесна температура. На високим температурама сва активност организма је усмерена на отпуштање вишка топлоте и постизање нормалног температуралног баланса, што с друге стране отежава конзумирање хране и успорава продукцију млека. Тако на температурама вишим од 24°C, краве смањују унос хране што за последицу има и опадање производње млека.

У амбијенту где се спољна температура задржава на 15°C, конзумирање хране се сразмерно повећава. Топлотни стрес утиче у већој мери на високопроизводне краве него на нископродуктивна грла, а нарочито је штетан на врхунцу лактације. Пракса у производњи утврдила је да се заступљеност млечне масти и суве материје без млечне масти у млеку осетно повећава у зимском периоду у односу на летњи, а слична је ситуација и код крива које се отеле у току јесени и зиме.

Када спољне температуре пређу 30°C, продукција млека знатно више опада од количине млечне масти, што у том периоду условљава повећање процента масти у млеку. И количина хлорида у млеку се повећава са високим спољним температурама, док се процентуална заступљеност лактозе (шећера) и млечних протена видно смањује. Последице топлотног стреса ублажују се, уколико се говедима обезбеде места са хладовином, вентилатори за расхлађивање ваздуха, а где услови дозвољавају и уградњу система за гуширање.

Релативна влажност ваздуха у условима држања млечних крива пожељно је да износи 50-75%. Уколико се са повећањем влажности ваздуха снижава и температура амбијента, тада долази до знатног расхлађивања ваздуха

на влажној, орошеној површини длакавог покривача а самим тим и до одавања топлоте из тела. Осим тога повећан проценат влаге у ваздуху у просторима објеката где се држе говеда је идеалан амбијент за многе микроорганизме – који су најчешће узроци појаве заразних болести у запатима крива. Повећана температура и влажност ваздуха изнад 80%, утичу на отежано дисање као и на повећање телесне температуре животиња. Истовремено долази до смањења отпорности система органа за дисање на које делују патогени микроорганизми (узрочници заразних болести). Супротно, у амбијенту са изразито сувим ваздухом где је влажност мања од 50%, слузокожа дисајних путева се суши због чега се смањује ефекат филтрирања ваздуха, па се кроз дисајне путеве у организам уносе разни штетни продукти којима је пре-засићен стајски ваздух.

Један од врло битних фактора који утиче на избор типа објекта за држање говеда, свакако представља постојање ефикасног система за измену ваздуха. Вентилацијом се регулишу параметри микроклимата у стајама, као што су температура, садржај водене паре, заступљеност кисеоника, као и штетних гасова у ваздуху.

Узгајивачи говеда углавном занемарују значај постојања вентилационих система у објектима сматрајући да се ефикаснија производња и одржавање доброг здравственог билтена у запатима говеда остварује другим зоотехничким мерама. Пре или касније се овај принцип покаже као погрешан.

На основу многобројних тестова утврђено је да би најпогоднија брзина вентилације за краву телесне масе од приближно 450 кг у току зиме требало да буде 2,8 м³/минути, а у току лета 5,7 м³/минути. Оптимална брзина струјања ваздуха је од 0,1 до 0,3 м/с. У ваздуху стаје присутни су гасови који потичу од метаболичких процеса животиња и разградње отпадака (балеге и урина) и спадају у групу надражајних гасова. Допуштене концентрације амонијака изnose од 10-20 ппм (ппм= мг на кг), угљендиоксида 3000 ппм и сумпорводоника 0,5-5 ппм. Природно осветљење је од великог значаја за држање крива у објектима, па то условљава постојање или у супротном уградњу двоструко застакљених прозора, са коефицијентом осветљења 1:10 до 1:15. Вештачко осветљење треба да буде обезбеђено у оваквим објектима у износу од 50-60 лукса.

ПССС Београд, дигл.инж. Драгољуб Крајновић

Кажем ја себи

Свадба

Наследио наш Александар, од идејног оца Томислава домаћинство а нарав од деде Воје. Није Томислав добио имање од свог оца. Купио га је на октобарској распродаји, по багателној цени. У то време биле су велике акције, само да се распрода, а плаћање „на дођем ти“. Ко је тада био промућуран могао је читаву фабрику да купи за три динара. Додуше, нису сви могли да учествују на овим распродајама. Наш Александар, није ништа купио, када је добио имање, све је било распродато. Отац Тома препустио је сину домаћинство, а он се повукао у „викендицу“ на неком Дедином Брду. Син је прионуо на посао, знао је да га посматрају. У његовом селу, будно прате новајлију, шта се збива и по томе оцењују домаћина. Кажу, ако у првој години није затесао ни један колац или заковао одваљену тарабу, није за домаћина. Међутим, овај је навалио. Асфалтирао је цело двориште, средно алеје са цвећем, купио нови брзи фијакер, са шинским точковима. Направио путеве до сваке његове њиве, али у њих слабо иде, користе их они из (С)логе (Н)ашег(С)ела, врло траљаво. Дао паре да се поправи сесоска амбуланта, доврши црква... задужио се али је вредело. Није било скупа где се није појавио. За три године, припрема велики белосветски вaшар и већ је послао малог бубњара да организује лутрију. Почели код њега да долазе угледни домаћини из села и околине. Неки из радозналости, а многи из пакости да провере, шта он то ради и одакле му паре и то они који нису питали свога пајташа одакле еври да купи вилу на београдском Сењаку те да има милионе, у деоницама, а спавао је на теткинoм каучу. Ђути Аца и намерава да реши још један проблем. Отац му оставио у кући, своју усвојену ћерку, удавачу, Србијанку о којој он брине. Уследиле су разне просидбе са свих страна, међутим, Србијанки, сви просци измишљају мане. Једном приликом у наступу беса каже, неће да се удаје, а просци навалили, јер је у изгледу и велики мираз. Најзад, утаначише веридбу за неког Жофреа, нашег Живорада, из Брисела. Заказано весеље за памћење. Стигли гости из Слоге Нашег Села, Домаћин ангажовао најбољу музику у околини, под вођством, чувеног, Вучка, новосађанина, али он не вуче никога. У оркестру свако одговара за себе. Опалио оркестар „Моравац“. Вриште ћемане да не кажем виолине. Домаћин сам у колу, ћипа ли ћипа, нико да се придружи

из његовог села. Стоје са стране и посматрају, пошто су се најели и напили, бесплатно. Зашто да играју са пуним стомацима и већ послушују да неко проговори, где ће бити следећи крканлук?

За Србијанку су се многи интересовали у Европи. Међутим, тетка Ангелина из Немачке, увек је нешто шолцовала.

-Види како бедно изгледаш, уреди косу, промени одећу, те ти ципеле не иду уз тај комплет. Јави се када се средиш... и тако већ дуго. Оркестар свира без престанка а домаћин ћипа ли ћипа... међутим, у једном тренутку чланови оркестра, нешто се побркаше, јер Ненад запева „Каљинку“ Ивица затим „Подмосковске вечери“ Вукин, поче да игра Казачок, и сви заједно певају „Каћушу“. Стаде и домаћин збуњен.

Траје то неко време а онда се појави, будућа свекрва, Лујка Која Не Лаје из Брисела. Шеф оркестра размишља да ли да свира „Пипиревку“, најзад зграби ћемане и засвира, а Марко и Тања заиграше валцер „На лепом, плавом, Дунаву“.

Лујка Која Не Лаје, прође поред оркестра, не погледавши их и упути се домаћину.

-Ако мислиш да удаш Србијанку за Жофреа, заборави одлазак на славу код оног Владимира Путниковића. Он је код нас на злу гласу!

-Нећу да идем, то ми је раније говорила и тетка Ангелина, мада сам обећао. Послаћу неког из оркестра, Ненада и Вукина и још кога, - каже Аца, - него да се договоримо када ће свадба?

-О том, потом, чим се врати кући мој други син са пута, Тончи Прцула, сада је у Загребу нека се о свадби договори са Жофреом и њиховом сестром Мартом из Љубљане - каже Лујка Која Не Лаје.

Разумео сам поруку, то значи никада - каже Аца, - знам Тончија, увек се према нашој кући понашао као права прцула. Тебе молим као што сам молио и тетку Ангелину, да много не шолцујете празним причама о Србијанкиној удаји јер су просци навалили и са других страна.

Лујка Која Не Лаје, није хтела дуже да остаје. Отишла је поред оркестра и док се диригент њој клањао није га ни погледала. Гости су све то мирно посматрали, шта имају да се мешају када су се већ добро најели захваљујући Аци, домаћину.

Дан касније по слављу, код Владимира Путниковића, Александар седе у брзи фијакер и оде код комшије да се изјада, заигра „Чардаш“ уз „Токајац“ и причу о слави на којој није био, а тако му је жао, јер морао је да брине о Србијанкиној удаји.

Драјослав Жика Обрадовић

Перименопауза

Перименопауза је завршетак репродуктивног живота жене, које углавном почиње од од 40. до 44. године, када је још могуће затруднети, али теже, због чега стручњаци упозоравају да не би требало престати са односима без заштите.

Овај период траје све док се не уђе у менопаузу - а то је тачно годину дана након последње менструације, обично око 51. године. Током перименопаузе, хормони попут естрогена и прогестерона дивљају, због чега је већина жена збуњена, поготово када почну да доживљавају симптом. Да би се дошло до дијагнозе, прво се ради анализа крви како би се искључила друга стања као што су хипотиреоза или аутоимунa болест. Многи пацијенти имају користи од лекова као што су хормонска терапија и мале дозе пилула за контролу рађања, поред промена начина живота. Менопауза је неизбежна, али патња није. То значи да морате да направите неке промене у свом животу или да ће фармакологија бити од помоћи, али ако је игноришете, биће још горе. Кључни симптоме који указују да је жена у перименоузи: **Неправилне менструације:** Перименопауза је прелазна фаза коју карактерише нередовна менструација. Жена која је одувек имала циклус на 28 дана, на пример, може да примети да они варирају за око седам дана, а може бити краће или дуже, или да уопште до њих не долази. Жене, такође, често пријављују промене у протоку, напомињући да им менструација постаје тежа или лакша. За разлику од мушкараца, који сваки дан праве нову сперму, жене се рађају са свим јајним ћелијама које ће икада имати. Временом, те јајне ћелије почињу да постају мање осетљиве на хормонску стимулацију, а жене не овулирају редовно. Као резултат - с обзиром на то да јајници производе мање хормона - менструација природно постаје нередовна. Таласи врућине Око 75 одсто жена доживљава валунге и ноћно знојење током перименопаузе. Може да се деси да се осетити јака топлота и жена почне да се зноји или постане јарко црвена, углавном око главе, врата, груди и горњег дела леђа. Иако научници не разумеју тачно шта узрокује валунге, хормони вероватно играју важну улогу. Вазомоторни симптоми имају тенденцију да буду посебно узнемирујући ноћу, што доводи до честих буђења, што је један од разлога зашто многе жене у перименопаузи пријављују умор.

Сувоћа вагине: Сувоћа вагине изазвана хормонским променама је још један карактеристичан симптом перименопаузе. **Бол у зглобовима:** Промена нивоа естрогена, упарена са губитком мишићне масе и густине костију, може довести до брзог напредовања артритиса, смрзнутог рамена и других врста болова у зглобовима. **Повећање телесне тежине:** Током перименопаузе метаболизам се успорава а после менопаузе у просеку се добија око пет килограма тежине.

Mr Ph Биљана Мишавић

Ойштинска фудбалска лига

Напредак - Космајац 2:0 (1:0)

Играно у Кораћици. Гледалаца: - Судије: Станојевић, Миленковић, Нововић. Стрелци: Мијатовић у 19. и Крстић у 56. минути. Жути картони: Димитријевић, Милић и Тривановић (Напредак), Д. Јанковић, Ђеримовић, Миросавић, Дабић, М. Јанковић и Јеремић (Космајац).

НАПРЕДАК: Михаиловић, Поповић, Лекић, Арсенијевић, Милојевић, Лазић, Мијатовић, Димитријевић (Тривановић), Милић, Обрадовић, Крстић. Тренер: Никола Тодоровић.

КОСМАЈАЦ: О. Ђеримовић, Д. Јанковић, Милић, Ф. Ђеримовић, Нешић, Којић, А. Јовановић, Миросавић, Дабић, М. Јовановић (Н. Јеремић), Мијаиловић (М. Јанковић). Тренер: Владан Динић.

Међулужани су савладали јој једног кандидата за највиши пласман. Са по једним постигнутим голом у оба полувремена освојили су три бода у сусрету који је био од велике важности екипи из Кораћице која је до последњег кола првог дела првенства била на првом месту. Међулужани су са три бода на средини табеле, а ако овако наставе на пролеће, повариће рачуницу многим екипама. Кораћичани су, судећи по броју добијених жутих картона (6), баш нервозно одиграли важну утакмицу.

Влашка - Марковац 7:1 (4:0)

Играно у Влашки. Гледалаца: - Судије: Јанковић, Милетић и Јоцић. Стрелци: Милош Варагић у 27, Милан Варагић у 29. и 76, Ракић у 34. и 35, Јованчевић у 61. и Н. Јанковић у 69. минути (Влашка), Срећковић у 81. минути (Марковац. Жути картон: Перић-Пантелић (Влашка).

ВЛАШКА: Јевтић, Јанковић, Милош Варагић (Милисављевић), Вујић (Ракић), Јованчевић, Јовановић (Недељковић), Радојковић, Степић, Перић-Пантелић, Николић, Милан Варагић. Тренер: Жељко Јованчевић.

МАРКОВАЦ: Берисавац, С. Срећковић, В. Срећковић, Никола лекић, Никола Лекић, Добричић, Ратковић, Милићевић, Радојевић, Јовановић, Јаковљевић.

Врло лако је домаћин напунио мрежу гостију из Марковца. Ветеран на голу Марковца, Берисавац, морао је да седам пута вади лопту из мреже. Занимљиво је да је Ракић, који је утакмицу почео на клупи, ушао у игру у 32. минути да би у 34. и 35. минути постигао два гола. Пун погодак тренера Јованчевића. Влашка полусезону завршава на средини табеле, Марковац међу три најлошије пласиране екипе.

Село Младеновац - Слога 2:3 (1:3)

Играно на терену код „Драпшина“. Гледалаца: - Судије: Миленковић, Мишић и Милетић. Стрелци: Стрижак у 10. и 89. минути (Село Младеновац), Џимеша у 20, Илић у 27. и Китновић у 42. минути (Слога). Жути картон: Дамњановић (Село Младеновац), В. Илић (Слога). Црвени картон: Дамњановић (Село Младеновац).

СЕЛО МЛАДЕНОВАЦ: Милошевић, Петровић, Шабановић, Станојковић, Томић, Н. Јовановић, М. Јовановић (Трифунковић), Ђурђевић, Павловић, Стрижак, Г. Јовановић (Дамњановић). Помоћни тренер: Зоран Урошевић.

СЛОГА: Ј. Симић, М. Симић, Обрадовић, Чворо, В. Илић, Л. Илић (Катић), Радосављевић, Џимеша, Павловић, Китановић (Филиповић), Бабић. Помоћни тренер: Горан Трифунковић.

Слога из Граница, ипак, је успела да први део првенства заврши са победом. У претходних десет кола то нису успели, сада су као гости савладали Селомладеновачане постигавши три гола у првом полувремену. Захваљујући првој победи препустили су последње место Село Младеновцу. Занимљив потез учинио је помоћни тренер Село Младеновца Зоран Урошевић који је у првом минуту извршио два измене.

Иванча - Рабровац 1946 0:2 (0:1)

Играно у Великој Иванчи. Гледалаца: 26. Судије: Нововић, Миленковић и Филиповић. Стрелац: Дарко Арсић у 43. и 87. минути. Жути картони: Радивојевић (Иванча), Недић и Андрић (Рабровац 1946).

ИВАНЧА: М. Милошевић, Марковић, Радовановић, Докић, Мијаиловић, Радивојевић, Д. Богдановић (Б. Богдановић), И. Милошевић, Дачић, Арсић, Тановић. Тренер: Дарко Радојичић.

РАБРОВАЦ 1946: Недић, С. Арстић, Пршић, Ристић, Ракић, Далибор Арсић, Дарко Арсић, Јанковић, Андрић (Ранковић), Мијатовић, Павковић. Тренер: Марко Арсић.

Успели су Рабровчани да на „врућем терену“ у Великој Иванчи освоје три бода и као водећа екипа заврше први део такмичења у ОФЛ Младеноваца. Арсић је са по једним голом у два полувремена донео свом тиму титулу јесењег првака коју су Рабровчани освоили захваљујући бољој гол разлици од Омладинца из Рајковца који је други, са истим бројем бодова. Јасно је да ће ова тима, уз Кораћичане, бити главни такмаци за прво место и прелазак у виши ранг такмичења.

ОФК Студент - Борац 1943 3:5 (2:1)

Терен Радничког. Гледалаца: 30. Судија: Милош Живановић (Младеновац). Стрелци: Станковић у 8, 45. и 67. за ОФК Студент, а Вукадиновић у 19, Богићевић у 57, Јовановић у 70. (пенал), М.Крстић у 78, Милошевић у 90 + 2. минути за Борац 1943.

ОФК СТУДЕНТ: Спасић, Митровић, Станковић, Ђирић, Безмаревевић, Илић, Јованкић. Тодоровић, Чавић, Игњатовић, Миливојевић.

БОРАЦ 1943: Јанковић, Пуповац, Л.Гајић, Јовановић, Богићевић, Петронијевић, Милошевић, Вукадиновић (Вујичић), М.Крстић, А.Крстић, Милисављевић (Ескић).

Играч утакмице: **Станковић**

У утакмици последњег кола јесењег првенства, без картона, младеновачки академичари, по правилу без резервних фудбалера, кренули су силовито. Голеаду је рано отворио бек домаћина Александар Станковић. Пошто је лепо прошао по десној страни терена, јако је шутирао искоса и погодио супротан угао. Гости су успели да поравнају резултат преко нападача Вукадиновића. Истицао је последњи минут првог дела сусрета када је поново на сцену ступио Станковић и лепим голом савладао Јанковића. У 57. минути штопер Борца 1943 Богићевић изједначио је резултат. Десет минута касније запажени Станковић јаким шутем из даљине постигао је хет трик и довео свој тим до трећег вођства.

У финишу меча гости су се разиграли и три пута затресли противничку мрежу. Строги судија Живановић досудио је пенал, а сигуран егзекутор најстроже казне био је Јовановић - 3:3. Убрзо је М. Крстић био спретан за прво вођство гостију. Његов саиграч Милошевић је у другом минуту надокнаде времена поставио коначан резултат.

Омладинац - Ковачевац 1956 2:0

Јесењи првак је **Рабровац 1946** са 28 бодова, колико има и Омладинац (Рајковац) на другом месту. Трећи је Космајац (Кораћица) са 26 бодова, четврта Иванча и пети Борац 1943 (Амерић) имају по 20 бодова, Напредак (Међулужје) и Влашка са по 19 бодова су на шестом и седмом месту. Ковачевац 1956 је осми, ОФК Студент девети са 7, Село Младеновац десето има 6, Марковац је једанаести са 5 и Слога (Границе) последња са 2 бода.

У првом пролећном колу састаће се: Ковачевац 1956 - Марковац, Влашка - Борац 1943, ОФК Студент - Космајац, Напредак - Рабровац 1946, Иванча - Слога и Село Младеновац - Омладинац.

Листа стрелаца: **Мијатовић** (Напредак), Милошевић и Милан Варагић (Влашка) 11, Марић (Ковачевац) и Лазар Јанковић (Рабровац 1946) 10, Милишић (Омладинац), Обрадовић (Напредак) и Ракић (Влашка) по 8 голова.

Рукомеј

Младеновац - МРК Црвена звезда II 23:33 (10:19)

Играно у Младеновцу у Спортском центру. Гледалаца: 70. Судије: Величковић и Илић.

РК МЛАДЕНОВАЦ: Ђелап, Павић 9, Савић, Дамњановић 3, Јовановић, Митровић 3, Мијаиловић, Гајић, Микичић, Обрадовић 2, Крстић 6, Максковић.

Показало се већ у првом полувремену да је Црвена звезда II прејак противник нашим рукометашима. Београђани су првих пола сата игре завршили са 9 голова предности, а утакмицу завршили са десет голова разлике у своју корист.

Најбољи појединац у младеновачкој екипи био је Павић који је постигао 9 голова. Младеновац је после осмог кола на последњем месту са само два бода.

У деветом колу РК Младеновац гостује у Лазаревцу и игра против истоимене екипе која је само једно место изнад наших рукометаша и имају 4 бода. Можда је то шанса да рукометаша победом поправе бодовни салдо и прикључе се екипама које имају по 4 бода.

Одбојка

Још две убедљиве победе

У петом колу Друге лиге „Центар“ одбојкаши Младеновца забележили су и пету, узастопну, победу. У Петровцу на Млави савладали су Слогу 2015 максималним резултатом 3:0. По сетовима 15:25, 12:25 и 18:25.

У шестом колу које је одиграно 14. новембра ОК Младеновац је био домаћин екипи Рудара из Костолца. Забележена је још једна убедљива победа са 3:0, по сетовима 25:8, 25:11 и 25:18. Утакмицу су судили С. Димитријевић и Д. Станојевић.

У седмом колу ОК Младеновац игра против Лознице (замена домаћинства), а утакмица ће бити одиграна у недељу, 23. новембра у Спортском центру од 19 сати.

МЛАДЕНОВАЦ	6	6	0	18	1	473	285	18
ЛОЗНИЦА	5	5	0	15	5	454	350	13
ПАРТИЗАН 2	6	4	2	15	8	516	460	12
ВА-014	5	3	2	11	8	411	400	10
ШУМАДИЈА	6	3	3	11	9	445	416	10
РУДАР	5	2	3	7	10	329	399	6
АС БЕОГРАД	5	1	4	4	12	310	371	3
СЛОГА 2015	5	0	5	1	15	284	394	0
ЗАСЛОН	5	0	5	1	15	248	395	0

Кошарка

Младеновац - Житко Баскет 69:79

Спортски центар Младеновац. Судије Илић, Јанкулоски и Перуничкић. Још један пораз наших кошаркаша. Гости из Београда лако су дошли до победе, добивши три од четири четвртине. КК Младеновац је после седам кола на 12. месту са 9 бодова. У 8. колу, недеља, 23. новембар, играју у Жаркову против екипе ИБЦ која је тренутно водећа на табели.

Карате

Куп Србије за најмлађе

Прошлог викенда у Нишу је одржано такмичење првенство Србије у каратеу за полетарце, пионире и младе наде овога спорта. У категорији женске наде до 35 килограма, девојчице рођене 2012. године треће место и бронзану медаљу освојила је Ања Павловић док је Мила Јовановић у категорији женске наде до 54 и више килограма, девојчице рођене 2011. године освојила четврто место.

„Девојке су имале веома тешке мечеве, честитке нашој Ањи на националној медаљи оправдала је учинак од прошле године браво! Мила је у одлучујућем мечу за једно од прва три одличја у земљи тачније у четврт финалу имала јако тежак меч где је резултатом 1:4 изгубила од актуелне шампионке из њене категорије. Мила је тактички била на задовољавајућем нивоу, али срећа је једноставно била на противнициној страни! Честитке свакако и за Милу, девојке лепо напредују и лепе резултате остварују само напред. Хвала и нашем тренеру Данилу Гајићу који је са девојкама веома вредно и пажљиво радио на припреми за сваки меч и који је водио девојке са великим ентузијазмом и очекивањима јер то и заслужују“.

Карате клуб „Селџерс“ Младеновац

СА ПРЕДСЕДНИКОМ НА КАФИ

ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ
МЛАДЕНОВАЦ,
БОГДАН ВУКСАНОВИЋ,
ПОЗИВА ВАС ДА ИЗНЕСЕТЕ
СВОЈЕ ПРЕДЛОГЕ И
ИНИЦИЈАТИВЕ КАКО
БИСМО ЗАЈЕДНО ГРАДИЛИ
НАШ МЛАДЕНОВАЦ

СВАКОГ ПЕТКА
09:00-12:00

Младеновац

ЗАКАЗИВАЊЕ ПРИЈЕМА
011/7241-650

ГРАДСКА ОПШТИНА МЛАДЕНОВАЦ
ЈАНКА КАТИЋА 6

Традиционална сортиа њред несѡјаењем збој климатских ѡромена и болести

Шта би Србија без шљиве?

Климатске промене имају све већи утицај и на српску пољопривреду. Неретко можемо чути да је воће процветало кад му време није, махом у касну јесен, да су у Шумадији родиле банане, или да је суша већ трећу годину за редом уништила приносе у воћњацима. Многи научници сматрају да су баш климатске промене разлог што су поједине старе сорте воћа на путу ка нестајању или су потпуно нестале са неког подручја.

- Прва асоцијација када се прича о нестајању, то је свима добро позната сорта шљиве маџарка или пожегача, али не само због климатских промена, него и због одређених болести шарке шљиве вирусног обољења. Сигурно да климатске промене, не само да не погодују нама, него и воћу, проблем су код јагодастог воћа. Ту имамо значајно смањење производње и код малине, и код купине, боровнице и свог другог воћа, тако да произвођачи и у Србији и у свету изналазе разне начине за превазилажење тих све екстремнијих појава - рекао је за РИНУ др Александар Лепосавић, председник Научног воћарског друштва Србије из чачанског Института за воћарство. Лепосавић је воћарима саветовао да ове јесени наставе да саде традиционалне сорте.

- Врло често ми постављају та питања, с обзиром на веома високе температуре у нашем крају, али и у целој Србији имамо појаву да смоква лепо рађа. Људи су у дилеми и питају се, да ли треба да садимо смокве и то неко јужно воће, наш савет из

Института за воћарство је свакако да радимо и садимо оно што су наши стари. Значи, шљиве, јабуке, трешње, вишње и да се то воће само мало модификује и да се по могућству обезбеди вода за заливање. Све чешће се наши произвођачи одлучују за постављање противградних мрежа и мрежа за засену - појаснио је он. Када је у питању најпрофитабилније воће, др Лепосавић је нагласио да су ове године воћари имали доста добрих резултата са вишњом, с обзиром на свеукупну ситуацију на светском тржишту малина, краљица српских воћњака је оно што треба садити и гајити.

- Вреди покушати да се ревитализују прилично запуштени засади, исто тако, мало већи проблем је код јабуке, али шљива је, као национална воћна врста препорука за садњу нашим воћарима - закључио је др Лепосавић.

(Телеграф Бизнис/РИНА)

За љубитеље ѡаса

Смештај штенета (2)

Ако имате децу, објасните им, пре него што штене стигне у ваш дом, правила понашања према псу. Чак ни у игри деца не би смела да га малтретирају, као ни док једе или спава, јер би штене могло да узврати на свој начин. Зато не смете кривити штене ако буде реаговало на, можда, мало грубље понашање ваше деце према њему.

Да би се изградио позитиван однос између пса и детета (деце), дозволите му/им да се, уз вашу помоћ, стара/ју о псу. То би могло да буде нешто сасвим једноставно као што је, на пример, досипање чисте воде, четкање или извођење у шетњу штенета (ако се ради о старијој деци). На овај начин родиће се узајамна љубав и нераскидива веза која ће

трајати вечно. Где би било добро да ставите штене да спава? Ако се изузме први период привикавања на нови дом и све оно што ћу вам тек рећи о кућном васпитању штенета, што се места за спавање пса тиче, постоје разне варијанте које би одговарале и вама и псу. Обезбедите му неко мирно (непрометно) место у стану или кући. Потрудите се да псу, са тог места, буде довољно

прегледна цела просторија да не би устајао на сваки шум који му привуче пажњу. Одредите му, дакле, место које највише одговара структури вашег стана, а да то није поред неког грејног тела или где је промаја.

Оно шта је веома важно је то да пас треба да зна да је то само његово место! Пас ће се ту осећати сигурним, спокојним и сматраће то својом „мирном зоном“. Немојте му касније мењати место за спавање, када се штене већ навикло на првобитно.

Дакле, о овоме треба унапред размишљати. Али, већ самим одређивањем места где ће љубимац спавати ви сте повукли, а да то нисте ни приметили, свој први васпитачки корак. И то добар. Честитамо! Обука је почела...

(наставиће се)

Душан Маринковић www.natura.rs

Традиционални рецејџи

Како је најбоље осушити месо?

Неко више воли да га пресуши, неко, пак, воли да га остави живо, а неко има посебан начин на који ложи ватру приликом сушења меса. Било како било, сваки прави домаћин има добар и проверен начин како осушити месо. У сваком случају, ми смо се мало распитали и за вас открили којих се то ставки у овом послу морате придржавати да бисте добили идељано осушено месо. Сигурни смо да ће вам неке ставке бити од нарочите користи.

Свака породица има свој начин припреме и сушења меса након свињокоља. Како год да се осуши месо укус ће бити одличан, али одређене послове треба обавити како би са сигурношћу добили производ врхунског квалитета.

Хигијена сушнице: Хигијена је јако битан фактор у процесу сушења меса. Пре свега сви судови и све што долази у додир са месом мора бити чисто. Ово је посебно важно код сушења меса на ваздуху које се одвија дужи временски период. Одређени број бактерија се појављује на оваквим производима, које ипак нису штетне за људе. Реч је о сличним бактеријама које се појављују на сиру.

Цеђење меса: Након транжирања месо мора да се охлади и оцеди. Ово је пожељно да би се смањила количина крви у месу. Крв се прва квари и утиче на укус меса. Зато је пожељно да што мања количина крви остане у месу.

Како се суши месо?

Одабир правог комада меса: Избор правог комада меса зависи пре свега од самог домаћина. Неки суше само најквалитетније делове, док их други замрзавају или чувају у комаду.

Величина комада меса и дужина сушења: У зависности од тога колико дуго планирате да сушите или димите месо треба одредити и величину „вешалица“ како их популарно називају. Уколико планирате мањи број ложења, месо би требало сећи на мање комаде. Комаде меса потребно је сећи на исту дужину и дебљину како би сви парчићи били осушени у исто време. Од ложења, дебљине и врсте меса зависи текстура меса након сушења. Ребра и кости треба скинути раније, јер њима није потребно велико излагање топлоти.

Како осушити месо – додавање соли и маринирање

Овај корак је веома важан. Додавањем соли долази до скупљања влакана у месу и отпуштања воде што скраћује процес сушења. Некада је месо стајало усољено до недељу дана, а пожељно је да то буде и неки дужи период, са повременим одвајањем течности. Такође, ако се месо слаже једно преко другог у посуду је потребно мењати распоред. Дакле, онај комад који је било при врху требало би поставити на дно. Када се месо сложи у посуду, по укусу додајте жељене зачине. Поред соли, може се додати и црно вино, бибер, мајчина душица, нана и друге ароматичне биљке. Требало би бити опрезан са белим луком, јер ако се дода већа количина лако надвлада све остале укусе.

Сушење меса на ваздуху

Неки месо након маринаде на кратко потопе у воду, како би се смањила количина соли на површини и да би се ублажио укус маринаде. Било да месо испирате водом или не, пре качења у сушницу, комаде меса потребно је благо осушити на ваздуху. Уколико немате услове, месо закачите да стоји минимум 12 сати пре ложења ватре, а пожељно је и дуже. Од велике је важности да температура буде ниска, како би се спречила могућност кварења меса. Поред топлоте и ваздуха чак и мраз суши месо, јер смањује количину воде у месу.

Како осушити месо – ложење ватре

Идеално је да се месо суши на жару са што мање дима. Неки домаћини ватру ложе напоље, а у просторију са месом убацију само жар. Одређене сушнице су направљене тако да врло мало дима долази до меса. Дим је итекако потребан за овај процес, пре свега зато што даје специфичан укус месу. Ипак, велике количине дима могу бити лоше по здравље, зато немојте претеривати. Најбољи начин да се ложи је повремено и то у више наврата. Потребно је да се месо суши топлотом и на ваздуху. За сушење меса потребно је одабрати квалитетно дрво. Рецимо уколико желите да постигнете црвену боју меса, најчешће се користи буква.

Чување меса

Савршено осушено парче меса може да стоји ван фрижидера целе године, а да се не поквари. Међутим, данас се често месо чува у хладњацама. Зато је након сушења и скидања меса, потребно оставити га да се охлади. Након хлађења месо исећи на комаде и спаковати у кесе. Папирне кесе боље чувају укус меса.

Извор: *Aipromedia*

Просо – чувар нашег здравља

Регулише крвни притисак: Кардиолози просо препоручују што чешће, јер је житарица пуна калијума који чува здравље срца, регулише крвни притисак и јача крвне судове. Просо се сматра веома корисним када је реч о избацивању песка из бубрега и ублажавање уринарних инфекција.

Како да припремите просо?

Када купите просо у продавницама здраве хране оно је већ припремљено за употребу и нећете морати да га љуштите. Само треба да га скувате. Опрана и ољуштена зрна потопите у воду у количини 2:1 и кувајте пола сата. Када се охлади процедите. Овако припремљен просо се користи као кувани пиринач, довољно је да га зачините по укусу. Можете га додати у чорбе уместо резанаца, а уз поврће и месо користити као прилог. За доручак или вечеру припремите кашу од проса са млеком, јогуртом, свежим воћем, медом. Просено брашно користи се за припрему хлеба и пецива али и као додатак јелима.

МАЛИ ОГЛАСИ

ИЗДАВАЊЕ СТАНОВИ - КУЋЕ

ИЗДАЈЕМ мањи двособан стан у улици Краља Александра Обреновића 91. Станарина 170€, депозит 250€. **063/240-303**

ПРЕНОЋИШТА, смештаји и собе у Младеновцу. Цена по договору. **063/310-205**

ИЗДАЈЕМ студио 27м², погодан за све козметичке делатности, масажу, тетоважу. Краља Петра I 200. Приземље. Обезбеђено једно паркинг место. **065/40-953-50, 063/399-163**

СТАНОВИ КУПОВИНА - ПРОДАЈА

КУПУЈЕМ гарсоњеру или мањи стан. Пожељно стара градња и нижа спратност. **064/15-333-85**

КУПУЈЕМ гарсоњеру или једнособан или једноипособан стан, од власника, без посредства агенције. **064/588-86-69**

КУПУЈЕМ стан, од 35-40м², стара градња, грејање, нижа спратност. **064/911-52-35**

ПРОДАЈЕМ стан 51м² ул. Вука Караџића број 48/2, приземље. Власник 1/1. **064/208-10-94**

ПРОДАЈЕМ нов стан 59м²м, неусељаван. Шумадијска 2Б, први спрат. **063/8272-636**

ПРОДАЈЕМ стан 50м²м, трећи спрат, централно грејање, насеље „25. мај“. Могућа замена за мањи стан ниже спратности, уз доплату.* **062/885-44-91**

ПРОДАЈЕМ двособан стан 59м²м приземље, центар Младеновца. Цена по договору. **063/399-163, 063/310-803**

ПРОДАЈЕМ стан 50м²м насеље „25. мај“, 4. спрат, централно грејање. Могућа замена за мањи, ниже спратности. **064/386-97-69**

КУЋЕ ПРОДАЈА - КУПОВИНА

КУЋА 100м²+18м²+гаража и кућа 77м² са 4 ара плаца. Комплетна инфраструктура. У близини школа, обданиште. Може замена за стан у Београду или Младеновцу, уз доплату. **063/8021-979**

ПРОДАЈЕМ кућу у Влашком Пољу са 10 ари плаца. Градска вода, трофазна струја, помоћни објекти, бунар, двотарифно бројило, могућност прикључка на гас. Цена на упит. **064/911-52-35, 065/911-52-35**

ПРОДАЈЕМ-издајем кућу-викендицу 60м² са недовршеним поткровљем и великом терасом 10х4 м, на плацу 27 ари. Два помоћна објекта, градски водовод, бунар са шљивиком 10 ари са доста смокви и вињага и свих сврста воћа. **011/8321-537, 062/299-703**

КУПУЈЕМ мању кућу или сеоско домаћинство у околини Младеновца: Село Младеновац, Ковачевац, Иванча, Влашка, Пружатовца... **064/804-99-86**

ПРОДАЈЕМ кућу у Кораћици, 96м², 30 ари плаца. Цена по договору. **064/484-52-04**

ПЛАЦЕВИ

ПРОДАЈЕМ имање од 71 ар у Кораћици, Јовиски крај, 1 км од главног пута, власник 1/1. Струја, бунар, укњижено. Озидана кућа од сипорекса. Цена по ару 500€. **064/167-10-34**

ПРОДАЈЕМ плац од 60 ари у Рајковцу, б1583., раван. Вода, гас, улично светло, аутобуска станица. Грађевинска зона, може парцелизација. **064/499-1720**

ПРОДАЈЕМ њиву или део њиве од 50 ари у Малом Пожаревцу у грађевинској зони. У близини прикључак за воду, струју и гас. Поред пута са тврдом подлогом. Цена по договору. **066/930-25-74**

ПРОДАЈЕМ плацево од 5 ари. На плацу гас, вода, канализација, струја. Дозвољена градња. Ул. 11. новембра. **063/256-169, 064/142-94-98**

ИЗДАЈЕМ у закуп 4 хектара обрадиве земље, близу центра Села Младеновца. **063/282-085**

ПРОДАЈЕМ плац од 20 ари у Рајковцу, 50 м од окретнице лин. број 3, сунчан. **061/264-88-49**

ПРОДАЈЕМ имање у Кораћици, Јовиски крај, испод Космаја, око 2 ха са кућом и окућницом, помоћном зградом, асфалт, струја, вода, телефон. Кп.бр. 686 ; 687; 529 и 530 к.о.Кораћица. **065/8222-605**

ПРОДАЈЕМ у Неменикућама плац од 23 ара. Плац је из два посебна дела. Грађевинско земљиште кп. бр. 2408/5. Викенд зона, мирно, пут, струја, вода, гас... **065/8222-605**

ПРОДАЈЕМ 5 ха у Кораћици - Петкајски крај, 5 км од врха Космаја, засад лешника стар 3,5 година, ограђен, бунар, урађен кап-кап систем са природним падом. **065/8222-605**

РАЗНО

ПРОДАЈЕМ балирано сено, мешавина дегелина и ливадско. Један евро по бали. **064/263-03-48**

КУПУЈЕМ казан за печење ракијеод 80-100 литара, може и неисправан. **061/19-19-936**

ИЗДАЈЕМ гаражу за аутомобил са каналом. Може да се користи као као магацински простор. Налази се у Младеновцу, Космајска 18, „Кинеска амбасада“. **064/263-0348**

ПРОДАЈЕМ две тапациране клупе, нове, 2,90, погодне за славља. Цена 40 евра по комаду; Сто округли 1 м; Сталак од ораховине стилски обрађен. Цена 50 евра.. **064/279-45-85**

ПРОДАЈЕМ дебло ораха. **064/348-48-75**

ПРОДАЈЕМ зидану гаражу у ул. Краљ Петра I 189, улаз са главне улице. **061/651-63-24**

ПРОДАЈЕМ ФИАТ Пунто 1.2, 2013. годиште, прешао 130.000 км. Први власник. **063/8272-636**

ПРОДАЈЕМ домаћу ракију, 20 гради и црно вино, квалитетно, из Дубоне. **064/26-82-233, 061/27-042-30**

КУПОН бр. 543
важи за ЈЕДАН мали оглас
Цена огласа без купона 200 дин.

DUŠAN MARINOVIĆ

Dresura pasa

Pitanja & Odgovori

eKnjiga

Drugo
dopunjeno izdanje!

Kako da u stvarnom
životu ne upropastite
svog psa?

Početni
i srednji nivo!

652 strane

Socijalizacija, ponašanje, psihologija,
kućno vaspitanje i obuka pasa svih rasa. Korak po korak.

www.natura.rs